

man har gode argumenter at påvirke dem med. Sådan skal det være.

Så er der en fase her, hvor det ville være mærkeligt, hvis man sådan kunne gå ind og plukke i tingene, som fru Margrethe Vestager tilkendegiver. Men jeg vil bruge andre lejligheder, hvis fru Margrethe Vestager igen kommer i regering, til at bede om den samme ret, når der laves forlig, som jeg ikke efterfølgende bliver en del af, som fru Margrethe Vestager nu har udbedt sig.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jamen min prognose vil være, at det vil komme til at ske; min prognose vil også være, at det vil komme til at ske ret tit, men jeg vil ikke lave den prognose, at vi kommer til at lave aftaler af den her størrelsesorden særlig tit, om overhovedet.

Jeg synes, det er sådan en lille smule nedladende fra hr. Thulesen Dahls side at gøre det her spørgsmål til et spørgsmål på linje med en forsvarsforligsaftale. At strukturreformen kan sammenlignes med en forsvarsforligsaftale tror jeg egentlig at de offentligt ansatte, de pårørende, brugerne, politikerne, som sidder rundt omkring og arbejder med det, synes er en lille smule nedladende. De beder ikke om at få en flig eller tage en enkelt tidsel ud. Vi siger, at hvis der er et ønske om samarbejde, så melder vi os meget gerne til drøftelser af en selvejerreform.

Kl. 18.55

Aftalen, som er indgået, er vist mindst talt ikke særlig præcis i det spørgsmål, ud over at den også siden hen er ændret i det spørgsmål. Derfor tror jeg, at det vil være klart for enhver, der læser aftalen, at det faktisk ikke er rigtigt, det er i hvert fald ikke nogen særlig korrekt beskrivelse af virkeligheden og af det samspil, som der ville kunne have været imellem Folketingets partier.

Man kan godt diskutere præcision, men det ville være klædeligt, før man skød på vores præcision – ja, vi er faktisk enig med Socialdemokratiet – at man havde sin egen præcision på plads og måske kunne svare bare en anelse mere præcist på de spørgsmål, der blev stillet.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 16: Forslag til lov om frit valg.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).
(Fremsat 6/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Thor Gunnar Kofoed (V):

Så skal vi til noget helt andet, noget meget mere positivt og opløftende i dagens debat. Det er nemlig om borgernes frie valg eller oplysninger herom.

Det er jo sådan, at når danskerne går ned ad Strøget eller en anden gågade, er de fantastisk dygtige forbrugere. De kan f.eks. vælge mellem forskelligt tøj, og de er også i stand til at finde ud af, hvilke mærkevarer de skal vælge, også hvis der er to forretninger, der har samme mærkevarer, men forskellige priser. Derfor kan man sige, at danskerne er så dygtige forbrugere, at de ligefrem kan vælge, hvilken kvalitet de vil have, og også kan prioriterer mellem de kvaliteter, der stilles til rådighed. Det er virkelig dygtige forbrugere, vi har.

Men se, den mulighed er det ikke alle steder i Danmark danskerne har, når vi taler om offentligt betalte servicenydelser. Derfor er vi i Venstre meget glade for, at regeringen har fremsat dette lovforslag om oplysning om det frie valg. Med denne lov giver vi borgerne mulighed for at få samme oplysninger, som de får på Strøget. Hvordan det? Jo, borgerne skal have mulighed for at vælge, og de skal have mulighed for at vide, hvilke valgmuligheder de har.

Kommuner og amter skal inden tredje kvartal i valgåret have offentliggjort indholdet i borgernes valgmuligheder eller nogle steder mangel på samme. På den måde får borgerne mulighed for at se, hvilke tilbud de har at vælge mellem, og ikke bare tage det, som kommunalbestyrelsen har stillet til rådighed eller har trukket ned over hovedet på dem.

Med det her lovforslag flytter vi debatten væk fra, at det bare er et ønske for Venstre, at borgerne skal have det frie valg. Vi flytter det ud i kommunerne og gør det til en diskussion mellem borgerne og kommunalbestyrelsen om, hvilke valgmuligheder kommunalbestyrelsen stiller til rådighed for borgerne.

Det er jo faktisk sådan i dag, at utrolig mange kommuner giver borgerne mange valgmuligheder. Rent faktisk er der 20.000 brugere af døgnplejen, der i dag benytter valgmuligheden. Hvis vi så taler om børnehavepladser og døgnpladser osv., er der utrolig mange, der har en valgmulighed. Men der er også kommuner, der slet ikke tilbyder det her.

Det vigtigste er, at borgerne har en valgmulighed. Tænk hvis vi f.eks. på Strøget eller i gågaden kun havde en forretning med et tilbud, og at man ikke fortalte om prisen, eller hvad indholdet af varen var. Det er det, vi vil oplyse om med regeringens forslag her.

Da De Konservatives ordfører ikke kan være til stede, vil jeg på både Venstres og Konservatives vegne varmt anbefale, at vi bakker op om det her forslag, så vi fortæller borgerne om den frie valgmulighed inden for offentligt betalte ydelser.

Kl. 19.00

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu vil jeg nødig lyde unødigt polemisk, og vi har jo også brugt lang tid på den tidligere diskussion, som jo handlede om, hvordan kommunerne nu skal i gang med at løse nogle meget væsentlige og store opgaver. Men når det er nødvendigt at lovgive om information om det frie valg og at lovgive om, at kommunalbestyrelsen skal diskutere det frie valg, er det så en detaljeringsgrad, vi kan forvente på andre lovgivningsområder? For man skulle jo tro, at de lokalt valgte politikere, som jo er repræsentativt valgt – og der må man gå ud fra, at en stor del af dem er Venstrefolk, desværre – gjorde det, hvis det faldt naturligt i forhold til det, der var den politiske diskussion i kommunen.

Er det her detaljeringsniveauet, vi må forvente fra regeringen?

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Nu er jeg ikke en af dem, der siger desværre til, at folk har en anden politisk opfattelse, det er borgernes frie valg. Men detaljeringsgraden er ikke det, man skal hænge sig i. Det, vi må konstatere, er, at der er kommuner, der af den ene eller den anden grund ikke følger lovgivningen om det frie valg.

Men det, vi ved, er, at når vi nu skal i gang med hele denne her omlægning af den kommunale struktur, så er det afgørende vigtigt for de

borgere, der kan komme i den situation, at deres institution bliver nedlagt, eller at de lige pludselig bliver tvunget ud i en situation, hvor de skal tvinges til at flytte med et servicetilbud, at de skal have en valgmulighed.

Det værste, der kunne ske, var jo, at borgerne rent faktisk havde en valgmulighed, men at de bare ikke blev oplyst herom. Derfor denne her lov om, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at offentliggøre, hvilke valgmuligheder borgerne har. Det er afgørende vigtigt for, at den samlede strukturproces skal blive en succes.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg er meget ked af det, hvis jeg blev misforstået i retning af, at jeg ikke synes, det er meget væsentligt, at der er mange politiske opfattelser – og at der også er Venstrefolk. Jeg synes måske nok, at der så bare er lidt for mange Venstrefolk; det er mere sådan, det skal forstås. Jeg ville ønske, at der var flere radikale, som kunne være med til at gøre landets lovgivning til virkelighed.

Jeg kan muligvis have misforstået ordføreren, for det lød, som om landets kommuner ikke følger lovgivningen om frit valg, og at det er derfor, vi har fået det her lovforslag; at hvis man bliver informeret om, hvordan man følger lovgivningen, vil man i højere grad føle sig tilskyndet til at følge lovgivningen.

Kan jeg ikke få ordførerens refleksion på, om det er nogen særlig god måde at få folk til at følge lovgivning på, at man følger op med en ny lovgivning, der skal reparere på, at man ikke følger den eksisterende lovgivning? Vi har i forvejen ret travlt i Folketinget, og det kan blive til rigtig, rigtig mange love, hvis det er regeringens metode til at opnå efterlevelse af gældende love.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Det er rigtigt. Der er nogle kommuner, der af den ene eller den anden grund har valgt, at man ikke tilbyder borgerne et frit valg. Der er også nogle politikere i det kommunale, der mener, at de er bedre til at vælge for borgerne end andre. Vi har hørt i debatten her i dag, der har været i flere timer, at der er nogle, der mener, de er bedre til at vælge, er bedre vidende end andre.

Men det er jo sådan, at i det her forslag lægger man meget vægt på, at man oplyser borgerne om, hvilke valgmuligheder de har. Så er det op til borgerne, og så kan den siddende kommu-

nalbestyrelse diskutere, hvor borgerne eventuelt sætter kryds ved valget, om de vil have flere eller færre valgmuligheder. Der skal man ikke som kommunalpolitiker kunne sige: Vi lader være med at oplyse borgerne om, at de rent faktisk har en valgmulighed. Det vigtige er, at man oplyser borgerne om, hvad de har at vælge imellem, eller hvad de ikke har at vælge imellem, så har borgerne mulighed for at tage et valg – også på valgdagen.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):
Hr. Jørn Pedersen som ordfører.

Jørn Pedersen (S):

Man er jo helt opløftet efter at have hørt om Venstres kræmmermarked, for det her, kunne jeg forstå på Venstres ordfører, er ligesom at købe tøj. Det er jeg ikke helt så sikker på er korrekt. Jeg vil gerne sige, at vi i Socialdemokratiet går fuldt og helt ind for borgernes frie valg, men man kan godt, når man studerer det her forslag, være lidt i tvivl om, hvorvidt det faktisk er det, det går ud på.

For nu er det fremstillet som noget meget teknisk, men hvis man nærlæser det – og det har man jo lov til som medlem af Folketinget – kan man jo nok se, at der ligger nogle undertoner i det. Man må konstatere, at der ikke er meget frit valg i forhold til amter og kommuner, og det kan man sige er en meget aktuel vinkel at tage, når vi nu har diskuteret det i over 5 timer her i dag.

Kl. 19.05

Jeg vil godt sige, at jeg ikke forstår, at det her skulle være det forslag, der gør, at det frie valg bliver komplet. For når man diskuterer med Venstre, er det jo fuldstændig utænkeligt i Venstres optik, at borgerne skal kunne vælge at få en serviceydelse f.eks. på hjemmeplejeområdet fra en anden kommune, det eksisterer ikke i Venstres optik. Men der er dog tale om frit valg.

Nu har vi kunnet høre også Venstres ordfører her i dag sige, at nu kommer der nye strukturer, og så er det vigtigt, at vi holder fast i, at det frie valg bliver udbygget. Det kunne måske tænkes, at man med de nye, store kommuner, som vi jo har hørt dagen igennem tegner sig, vil opleve, at nogle vil sige: Det ville være meget praktisk for mig, hvis jeg kunne modtage min offentlige serviceydelse eller min serviceydelse fra min nabo-kommune, der faktisk gør det rigtig godt. Hvorfor må man ikke det?

Det, der er Venstres ærinde i den her sag, frit valg-diskussionen, er ikke, når det kommer til

stykket at sikre borgerne et frit valg. Det er at sikre en række virksomheder, der kan komme ind og levere på det her område. Det er fair nok, men så sig det dog.

Så vil jeg også godt sige, at jeg sjældent har set et lovforslag så hult som det her. Det fremgår ikke én gang, men flere gange, at det her er udgiftsneutralt. Jeg erindrer for mindre end en uge siden, den 20. oktober, at finansministeren i forbindelse med diskussionen om det frie valg kontra ældreplejen, hvordan det var gået, sagde – og nu citerer jeg efter hukommelsen, men man kan slå det efter i Folketingets forhandlinger – at man ikke kan lave forandringer, uden at der følger omkostninger med. Det synes jeg er reel snak. Det kan man forholde sig til. Men det fremgår ikke af det her lovforslag.

Når man kigger på høringssvarene, så gør alle berørte parter opmærksom på, at det her betyder administrative ændringer og øgede omkostninger. Fair nok, det er reel snak, men man forsøger at luske et eller andet igennem ved at sige, at det ikke koster noget. Jeg troede faktisk, at man fra den nuværende regerings side var færdig med det, efter at finansministeren sidste onsdag stod her og sagde: Man kan ikke lave ændringer i den offentlige service, uden at det koster noget. Det synes jeg var et godt og ærligt svar. Men man kører altså videre.

Så er jeg også lidt loren ved – undskyld udtrykket – at vi her har et forslag, hvor der står, at kommunerne selv kan bestemme, hvordan de gør det, men ministeren bemyndiges til, hvis de ikke gør det, som han synes, at han kan lave det om. Det var dog en mærkelig form for frit valg.

Man siger oven i købet: Vi er ikke helt sikre på, hvornår det skal træde i kraft. Og så står der i en yderligere bemærkning: Men vi forventer dog, at det er klart til at træde i kraft den 1. januar 2005.

Jeg vil stiltødt gøre opmærksom på, at det ikke er en lang periode, vi har at gøre med. Jeg synes faktisk, det her virker som ikke særlig godt gennemtænkt. Jeg tager aldrig ordet lovsjusk i min mund, det skal man være sig for, men jeg vil godt sige, at det her ikke er det mest komplette, jeg har set, heller ikke fra den nuværende regering. Jeg synes faktisk, at det er en dårlig sag.

Vi vil ikke være med til fra dette Folketings side at sige, at en lov, der givetvis koster penge, er udgiftsneutral, det vil vi ikke. Vi synes, det er at føre borgerne bag lyset. Jeg kan bedre lide finansministerens udlægning, der klart og tyde-

ligt siger, at når man laver ændringer, koster det penge. Det er ærlig snak. Hvornår skal vi have ærlig snak frem for den her teori med, at det sikkert ikke koster noget, at plus går op mod minus? Det er ikke det, der ligger i kortene, og derfor kan vi ikke støtte det.

Jeg kan se, at hr. Kristen Touborg er gået, og jeg lovede på hans vegne at sige – ligesom Venstres ordfører skulle sige noget på en andens vegne – at SF heller ikke synes, det her er en særlig god idé, og at de heller ikke agter at støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Nu skal jeg lige se efter, om det er det samme lovforslag, L 16, vi taler om!

Det her drejer sig altså ikke om frit valg på den måde. Det drejer sig om *oplysning* om det frie valg; det frie valg, som mange kommuner tilbyder deres borgere – socialdemokratiske kommuner og Venstrekommuner, det er der sådan set ingen forskel på. Men i forbindelse med de kommuner, der nu tilbyder et frit valg, drejer det her lovforslag sig om, at de oplyser deres borgere om det.

Det, jeg kan forstå nu, er altså, at Socialdemokratiet ikke ønsker, at man skal oplyse om det frie valg. Skal jeg forstå det sådan? Er det sådan, at Socialdemokraterne ønsker fordæktheden ligesom i det gamle kommunistsystem, at vi bare skal lade være med at oplyse vores borgere om nogle ting, for hvad de ikke ved, har de ikke ondt af? Er det Socialdemokratiets linje, idet de ikke kan støtte et lovforslag om at oplyse og informere borgerne?

Kl. 19.10

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg er nødt til at sige, at det er tilladt, selv om klokken har passeret 19, at høre efter, hvad der bliver sagt. Jeg sagde faktisk allerførst, at vi går ind for frit valg så meget som overhovedet muligt. Og så går jeg ind i substansen af det her lovforslag, for jeg går da ikke ud fra, at Venstres ordfører vil sige, at det er i orden; at det her er udgiftsneutralt. Det er faktisk – hvis det lykkes – at føre Folketinget bag lyset.

Jeg refererer til, hvad Venstres finansminister sagde onsdag den 20. oktober fra denne stol, hvilket jeg synes var klogt sagt, at enhver ændring i procedure i forhold til det offentlige koster penge. Man kan så diskutere hvor mange,

men det koster penge. Og derfor siger jeg: Så længe man fremsætter et lovforslag, der siger, at det her ikke koster noget, hvor alle de berørte parter siger, at det koster noget, så er man på en gal kurs. Uanset om det er teknik eller politik, eller hvad det er, så er det i hvert tilfælde på en kurs, hvor vi ikke vil være med til at vildlede landets kommuner og amter i den her sag, og derfor er vi imod det. Ikke på grund af frit valg, det synes vi er en god idé, men man skal ikke føre folk bag lyset, hvilket man er på vej til med det her.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Det er egentlig meget sjovt, for Socialdemokratiet går ind for det frie valg – det gør de virkelig af hele hjertet, det kan jeg høre – men de ønsker ikke, at man skal oplyse borgerne om det. Det er virkelig interessant. Man skal ikke oplyse om det, fordi man i bund og grund er uenig i, at borgerne skal have det frie valg.

Til det der med, at det er udgiftsneutralt, at borgerne har et frit valg: Det er ikke det, det her lovforslag drejer sig om. Med hensyn til at det her lovforslag er udgiftsneutralt, er hr. Jørn Pedersen ikke enig i, at det jo kun drejer sig om, at de kommuner, der har et frit valg, på deres hjemmeside eller på anden måde laver en oplysning om, hvilke valgmuligheder borgerne har? Det laver mange af dem alligevel en eller anden form for oplysning om på hjemmesiden. Det koster dem måske lidt tid, men den kan de måske spare, fordi de ellers skulle bruge en masse tid på at oplyse hver enkelt borger om noget, som de ikke vidste i forvejen.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne bede hr. Thor Gunnar Kofoed om at læse bemærkningerne til det her lovforslag. Der står jo klart og tydeligt, at hvis det ikke er godt nok, så giver vi ministeren bemyndigelse til at gribe ind og rette det. Det står der sort på hvidt. Det er ikke noget, jeg har fundet på. Det står i regeringens lovforslag.

Og der står også, at det skal gælde fra den 1. januar 2005. Der er ikke så lang tid til.

Så henholder jeg mig til – jeg har ikke spor imod oplysning, tværtimod, det er glimrende – at det her er at fuske. Der er jo ikke hold i det, når KL, Amtrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune siger: Det er meget godt det her, men der kommer admini-

strative omkostninger ved det. Det er sådan set det, jeg holder fast i. Og når man så siger, at det er udgiftsneutralt, vil jeg sige, at det tror jeg ikke på; det er det, jeg anholder.

Der tror jeg, at de, der ved, hvor skoen trykker i den her sag, trods alt har sat sig ind i, hvad det kommer til at betyde for dem.

Det er ikke selve teknikken i det, jeg anholder, den synes jeg er udmærket, men jeg mener ikke, det her holder vand.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl som ordfører.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man har lidt på fornemmelsen, at hr. Jørn Pedersen har ventet hele dagen på at komme til, og så er trykket blevet øget, og så skal den bare have hele armen.

Jeg måtte også kigge lidt på, om vi behandlede det samme forslag. Vi behandler altså et forslag om, hvorvidt kommunerne af egen drift eller ved et pålæg skal informere om gældende lov.

I udgangspunktet har vi meget sympati for, at det må kommunerne da selv kunne håndtere. Når vi alligevel har lidt sympati for det her forslag, er det, fordi vi jo har at gøre med et lidt nyt område, hvor man i den offentlige sektor skal prøve at forholde sig til en ny situation, nemlig at borgeren, det enkelte individ, skal have nogle valgmuligheder, og det er jo ikke altid, at den offentlige forvaltning synes, det er en god idé.

Jeg har i hvert fald fået berettet et eksempel – altså også i forhold til, hvad det koster – om en pjece, som Socialministeriet har lavet om ældres muligheder for frit valg, som er sendt ud til kommunerne, og det eneste, kommunen skal gøre, er sådan set at bede sine folk i hjemmeplejen om at tage denne her pjece med ud til de ældre, så de bliver orienteret om, at der faktisk er en lov, der giver dem nogle rettigheder.

Kl. 19.15

Så er jeg orienteret om kommuner, som lader denne her pjece ligge i kælderen, og som ikke har nogen som helst interesse i at få bragt den ud, for det giver jo den enkelte ældre en valgmulighed i forhold til den offentlige hjælp, der nu kommer ud til den ældre. Det er jo en konkurrence. Man leverer jo selv et budskab om, at hvis den ældre er utilfreds, så er der nogle andre muligheder.

Derfor kan man jo ikke undre sig over, at der kan være en stivhed i det offentlige system med hensyn til at få udbredt kendskabet til en lov, som i virkeligheden skal give den ældre nogle valgmuligheder, i det her eksempel den ældre nogle valgmuligheder i forhold til den offentlige medarbejder, som vedkommende rent faktisk bliver betjent af.

Så med den almindelige sunde skepsis til, om det nu er nødvendigt at indføre en lov, er spørgsmålet, om man i en overgangsperiode bliver nødt til at have i hvert fald et eller andet redskab, der gør, at man kan være sikker på, at den enkelte får en information om, hvilket retsgrundlag vedkommende har.

Det har man jo så gjort på en række områder. Det er jo altså lidt pudsigt, hvis man fra nogle andre partiers side synes, det er helt forfærdeligt, at man fra centralt hold kommer med sådan et ønske. Man har jo fastsat regler om, at de i den enkelte kommunalbestyrelse skal udarbejde redegørelser om f.eks. ligestilling i kommunen. Der kunne man jo også spørge: Kunne kommunen ikke selv gøre det? Jo, det ville nogle jo mene, men det har man alligevel tidligere ment man ville give pålæg om. Man har vel også tidligere i forbindelse med udlisitering og på en række andre områder, hvor kommunerne er bundne af nogle redegørelser, de skal lave, gjort det for simpelt hen bare at vise, hvordan man håndterer tingene.

Det eneste andet område, jeg lige vil forholde mig til, er § 6, og det er selvfølgelig også, fordi vi i diskussionen om det her lovforslag i udvalget da meget gerne vil diskutere, hvad der mere præcist ligger i den bemyndigelse. Det skal da ikke være usagt, at vi meget gerne vil det, for selvfølgelig kan man læse den på flere forskellige måder, og det kan jo godt være, at det kan konkretiseres bedre i arbejdet med forslaget.

Mere end det har vi lidt svært ved at finde i det her forslag, så det overlader vi trygt til andre.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Man ser fuldstændig bort fra, at de kommunale parter, hvis man har læst høringssvarene, samstemmende siger, at det her kommer til at koste noget. De siger ikke hvor meget.

Det er ikke en klagesang, de har indsendt. Jeg anfører bare, at man giver ministeren en bemyndigelse til noget, hvor parterne, der bliver berørt af det og bliver pålagt det her, siger, at det her

kommer til at koste et eller andet. Det er alene det, jeg forholder mig til. Det er såmænd ikke noget med, at trykket er kommet for højt op. Det havde det da også været i formiddag, hvis jeg skulle have forholdt mig til det der.

Jeg synes faktisk, at når nogle gør det og nogle ikke gør det, og vi nu pålægger alle, at de skal gøre det, så er det reel snak at sige, at der er en udgift forbundet med det. Det siger parterne selv.

Så i stedet for at sige, at det her er udgiftsneutralt, skulle vi være ærlige og sige, at det er det ikke, og det må vi så finde ud af.

Det var ærlig snak, sagt til hr. Thulesen Dahl, og det er sådan set det, jeg efterlyser.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg ville blive meget overrasket, hvis de parter, der henvises til, ville sige, at det ikke kostede noget. Det er jo sådan set deres job at sige, at det koster noget at prøve at få så meget som muligt fra staten over til kommuner henholdsvis amter. Men vi skal selvfølgelig vurdere, om vi finder, det er reelt.

Hvis det er det, at man i et møde, som jeg går ud fra at de alligevel holder i kommunalbestyrelsen, skal vurdere noget, og man så i givet fald beder den medarbejder, der tager ud til den ældre, om at medbringe en pjece fra Socialministeriet, som der i givet fald er tale om, så kan man selvfølgelig godt begynde at regne på det. Den her bunke ligger ved udgangen, og så skal man tage den, og det tager 30 sekunder. Så skal man begynde at beregne sådan nogle ting.

Hvis kommunerne har en halv side fast i den lokale ugeavis og de så der en gang imellem har et budskab om, at loven rent faktisk giver den enkelte en mulighed, som de gerne vil gøre dem opmærksomme på, så kan man selvfølgelig godt definere en eller anden millimeterpris for sådan en annonce. I min kommune synes jeg somme tider, de udfylder den med noget, fordi de har købt pladsen, og så skal der jo stå et eller andet.

Så jeg har altså svært ved at svinge mig op til de helt store højder, når det gælder omkostninger lige præcis i forbindelse med det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Nu var hr. Thulesen Dahl jo så venlig, at han sagde, at det der med bemyndigelsen måske godt kunne være lidt svært at gennemskue. Det

var dog lidt af en indrømmelse. Den skal jeg da takke for, men jeg synes egentlig, der var behov for flere. Men netop dér ligger der jo en svaghed, for der står jo, at hvis kommunerne ikke gør det, som ministeren forventer, så bemyndiger man ministeren til at gribe ind og få dem til at gøre det, ministeren nu forventer.

Jeg går ud fra, at det er det samme lovforslag, vi har læst. Det fremgår jo tydeligt af bemærkningerne. Jeg har oven i købet streget det under, så hr. Thulesen Dahl bagefter kan komme hen og se, hvor det står.

Kl. 19.20

Det er derfor, jeg siger, at det var mere reelt at sige: O.k., vi overlader nogle ting til ministeren. Hvis ikke servicen er i orden, så kommer ministeren efter kommunerne. Og så er det ikke bare noget, de kan gøre, som de plejer, så er det jo faktisk en ny pligt, vi pålægger dem, og det er fair nok. Det har en omkostning. Det er det, jeg beder hr. Kristian Thulesen Dahl om at forholde sig til, og jeg vil gerne høre, hvad Dansk Folkeparti og især deres finanspolitiske ordfører, der jo har et dumt ansvar at bære, mener om det.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når jeg i mit ordførerindlæg lige præcis forholder mig til § 6, bemyndigelsesparagraffen i lovforslaget, og siger, at med hensyn til den vil vi gerne have drøftet mere præcist, hvilken ret ministeren har her, så er det jo, fordi vi har det udgangspunkt, at den information, kommunen skal give omkring det her, er en information på det niveau, som jeg taler om her, altså at man på nogle møder, man holder, i forvejen forholder sig til, hvad det er, man gør med det frie valg, at man informerer ved, at en pjece kan ryge med ud til den enkelte ældre, hvis det er det, vi taler om, at man informerer ved, at man i den lokale ugeavis, når man annoncerer i forvejen, så også fortæller noget om det frie valg.

Det er på et stilfærdigt niveau, at vi forholder os til det her, for det er jo ikke sådan en kæmpe åbenbaring, at nu skal man ud med plakato-phængning i alle mulige hjørner af kommunen og den slags. Og det er der, vi selvfølgelig gerne vil diskutere med regeringen i det udvalgsarbejde, der kommer, om vi er på linje i vores forventninger til, hvad vi taler om her, for vi mener ikke, det kan begrunde noget stort hysteri i forhold til udgiftsniveauet. Men er vi på et andet niveau, har regeringen et andet ambitionsniveau, så er

det jo en anden snak, men det må vi så vente til det udvalgsarbejde med at se.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Tak til ordføreren.

Så er det fru Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager (RV):

Også i Det Radikale Venstre har vi været sådan lidt tøvende med hensyn til tonelejet i det her lovforslag, for enten forekommer forslaget inderlig overflødigt i forhold til de forpligtelser, kommuner har ifølge anden lovgivning, eller også må vi nok sige, at vi synes, det ligger inde under det, man med rette kan forvente at demokratisk valgte politikere kan have frihed til at skønne over.

Det synes at vække en vis undren hos Venstres ordfører, at der forekommer forskelle i den måde, lovgivningen bliver udmøntet på i de forskellige kommuner. Det er, fordi der er forskellige valgte politikere, som har forskellig politik. Og vi har jo diskuteret op ad stolper og ned ad vægge hele dagen, om det nu var hensigtsmæssigt, at disse politikere med de forskelle, der vil følge af forskellig udmøntning, får stadig større kompetence.

Når vi bliver en lille smule bekymrede, hvis man sådan sætter forslaget ind i et større perspektiv, så er det, fordi man fra regeringens side oplever, at der er behov for at lovgive på det her detaljeringsniveau, altså lovgive eksplicit om, at man skal informere om dette særlige, der vedrører det frie valg, og at man skal drøfte dette særlige, der vedrører det frie valg. Det er alligevel noget for sig, at regeringen sådan beslutter, hvad der skal stå på kommunalbestyrelsens dagsorden på et givet tidspunkt i valgperioden. Det synes vi egentlig er en detailinteresse, som vi ikke ville have tiltroet en regering, som trods alt har sat regelforenkling og afbureaukratisering på sit program.

På den anden side står der jo, at kommunalbestyrelserne og amtsrådene med lovforslaget får ansvaret for selv at tilrettelægge arbejdet med at indtænke et øget frit valg.

Nej, hvor er det flot! Nej, jeg synes, det er så fint, at man ikke også vil beskæftige sig med, hvordan det her detaljeret kan udformes. Til gengæld giver bemyndigelsen jo så lejlighed til at komme tilbage, hvis de skulle gøre det forkert. De kunne komme til at gøre det forkert, der kunne være valgt nogle forkerte, eller der kunne være et forkert flertal i kommunen, hvad ved

jeg. Men det forekommer nemmere, hvis man bare meldte rent ud og fortalte, hvordan det skulle være, så slap vi for alt det plidderpladder med, at demokratisk valgte mennesker gjorde det forkert. For der står jo i § 6, at bemyndigelsen skal bruges, hvis informationen ikke giver tilstrækkelig gode muligheder for at sammenligne mellem de forskellige valgmuligheder.

Vi synes, at det her lovforslag er inderlig overflødigt, men hvis regeringen virkelig synes, det er så vigtigt, synes vi, man skulle melde rent ud og sige, hvordan det skulle være. Ellers kan de i kommunerne sidde og bruge deres tid på at gætte på, hvad det er, regeringen gerne vil have. Vi synes, det er et overflødigt lovforslag, og vi synes, det er en lille smule fornærmende for mennesker, der er valgt demokratisk, at sige, at de ikke følger landets lovgivning, og at nu skal de sætte det her punkt på kommunalbestyrelsens dagsorden.

Vi kan ikke støtte lovforslaget, og vi synes egentlig også, at der var andre ting, som kommunalbestyrelserne burde bruge deres tid på at drøfte.

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Jeg vil gerne spørge fru Margrethe Vestager, om hun mener, at der er frit valg i alle kommuner ud fra det, lovgivningen siger der skal være. Og er det i de kommuner, hvor der ikke er et frit valg, og hvor man i kommunalbestyrelsen har besluttet, at man ikke vil give det frie valg, så ikke rimeligt, at de mennesker, der tilfældigvis ikke har læst avisen den dag, det er vedtaget i Folketinget, så får en viden om, at de altså har en valgmulighed, at de har krav på at vælge?

Hvis man tager andre ting, det kan være ting, som er nævnt i dag, det kan være ligestillingslov osv., så er der da meget ringe muligheder, der er meget strenge regler, som den forhenværende regering indførte, uden valgmulighed. Her er der trods alt en valgmulighed for kommunen. Er denne lov ikke sådan mere fri, end man normalt var vant til under SR-regeringen?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Om der er frit valg i alle kommuner, kan jeg ikke svare på, for jeg har ikke total indsigt i, hvordan de mange kommuner håndterer lovgivningen, og hvordan man gør tingene, men jeg skal meget gerne stille et spørgsmål til ministeren og

bede ham redegøre for, på hvilken måde kommunerne udmønter det frie valg. Jeg kan allerede se, at embedsfolkene glæder sig til at svare på spørgsmålet. For det vil jo give et indblik i, om det her postulat om, at kommunerne ikke følger lovgivningen, er rigtigt eller forkert. Derfor synes jeg, det er et meget vigtigt spørgsmål at få besvaret.

Det andet er, at der jo ikke er frit valg om oplysning om frit valg. Man skal oplyse om frit valg. Og derfor forstår jeg ikke helt, hvad det er for en polemik, Venstres ordfører vil ind i om SR-regeringens lovforslag og SR-regeringens pålæg til kommunerne.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Det er vel mere rimeligt, at man siger til kommunerne: Nu oplyser I, og så tager I selv debatten med jeres borgere om, hvor meget frit valg vi skal have. Hvis vi nu skulle tage den fremgangsmåde, som SR-regeringen brugte dengang, så lavede man bare et dekret, og så havde kommunen værsøgt at følge trop, uanset om kommunalbestyrelsen var enig eller ej.

Det er sådan, at man med det her lovforslag nr. L 16 lægger op til, at kommunen oplyser borgerne om, hvilke muligheder de har. Samtidig oplyser man direkte om, hvilke ting man ikke tilbyder sine borgere, men som de lovmæssigt har krav på. Og så lægger man op til kommunalbestyrelsen, at den selv må tage den strid med sine vælgere om, at man altså ikke vil følge lovgivningen og give sine egne borgere det frie valg, som de rent faktisk har krav på ifølge lovgivningen. Er det ikke en mere fri måde at give det kommunale selvstyre en værdi på, frem for at vi bare giver dem et dekret?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det vil sige, at hr. Thor Gunnar Kofoed forestiller sig, at alle landets kommuner nu udsender små pjecer, hvori der står: Her følger vi ikke loven – kolon – og så kommer der de områder, hvor kommunen ikke følger loven.

Mit bud vil være, at hvis kommunen har truffet den beslutning med et flertal i den demokratiske valgte kommunalbestyrelse, så vil man nok, uanset dette lovforslags vedtagelse eller ej, ikke informere om det på den måde.

Det, som er forskellen, tror jeg, på den her regering og den forrige, er, at hvis vi gerne ville have, at noget skulle blive til virkelighed i kom-

munerne, så sagde vi, hvordan vi gerne ville have, at det skulle blive til virkelighed. Så var det ikke noget med, at det kunne man ligesom lidt vælge, om man nu ville eller ikke ville, dit og dat, og hvad ved jeg.

Vi forsøgte at melde ud, hvad det var, vi gerne ville. Og vi havde sådan set ikke nogen bekymring med hensyn til borgernes evne til at være borgere og til at diskutere med deres egne politikere, på hvilken måde landets lov skulle udmøntes. Vi tror ikke, at borgerne har brug for regeringens direktiv om, på hvilken måde informationen skal komme, eller på hvilket tidspunkt informationen skal komme, eller hvornår kommunalbestyrelsen skal have dette eller hint punkt på sin dagsorden.

Jeg tror faktisk, at Det Radikale Venstre har en noget mere konkret opfattelse af, hvordan det lokale demokrati fungerer, end Venstre, som tror, at det er nødvendigt med informationspamfletter, før borgerne overhovedet gider diskutere med deres egne politikere, hvordan den lokale virkelighed ser ud.

Kl. 19.30

Pia Boisen (EL):

Da vores ordfører ikke kan være til stede, skal jeg redegøre for Enhedslistens holdning til lovforslaget, som det er fremsat. Men inden da vil jeg sige – efter at have fulgt debatten hele eftermiddagen, hvor det bl.a. fra den borgerlige side af salen har været fremført, hvordan enhver kommune kan tage stilling til ganske komplicerede sociale sager og ganske komplicerede genoptræningssager – at det er lidt pudsigt, at man ikke tiltror dem evnen til at forholde sig til, hvordan man informerer om, hvad det er for nogle tilbud, man har.

Tilbage til L 16: Frit valg og indflydelse på eget liv er jo noget, som vi alle ønsker, men lovforslaget her om frit valg handler ikke om den slags valg. Det handler alene om et frit leverandørvalg.

Lovforslagets hovedformål er vel at tvinge kommunerne til årligt at overveje nye muligheder for frit leverandørvalg. At regeringen mener, at der er behov for den slags tvang, skyldes vel, at en række kommuner endnu ikke eller kun delvis har indført leverandørvalget. Og spørgsmålet er, hvorfor kommunerne så ikke har været flittigere på det her område. Et oplagt svar er, at det er for dyrt, og at der ikke er den store interesse blandt borgerne.

I Ankestyrelsens undersøgelse fra 2004 »Frit valg i ældreplejen« kan man læse, at 224 af kommunerne mener, at frit leverandørvalg har medført øget administration både til selve implementeringen og på længere sigt – en iagttagelse, som både KL, Amtsrådsforeningen, Frederiksberg Kommune, Det Kommunale Kartel og FOA jo også anfører i deres hørings svar til dette lovforslag. At der så i forslaget til lov om frit valg står, at lovforslaget ikke har nogen administrative og økonomiske konsekvenser, er noget uforståeligt.

Endnu mere mystisk bliver det, når man kort efter læser, at lovforslaget ikke har nogen erhvervsøkonomiske konsekvenser. Hvis ikke en øget mulighed for valg af private leverandører har økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, så har vi svært ved at se, hvad der skulle få erhvervslivet til at påtage sig opgaven.

Men lovforslaget afspejler jo regeringens ønske om et mere frit leverandørvalg for at privatisere alt, der ikke lige er administration i meget snæver og streng forstand. Det frie valg handler i virkeligheden om fri mulighed for det private erhvervsliv til at skumme fløden i den kommunale sektor.

Til sidst – sådan for at føje spot til skade – er det jo bemærkelsesværdigt med de bemærkninger til lovforslaget, der er vedrørende klagevejledning. Regeringen mener åbenbart, at de private leverandører sagtens selv er i stand til at vurdere, hvornår de bør indberette borgernes klager til kommunen. Den tillid nærmer sig jo nærmest det tossegode.

Enhedslisten er imod en omkostningsfuld privatisering af de kommunale opgaver og ønsker fokus på indholdet af de offentlige velfærdsydelser i stedet for på formen, og derfor vil Enhedslisten ikke støtte lovforslaget.

Tove Videbæk (KD):

Da Kristendemokraternes ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg på mit partis vegne fremføre følgende:

Ordene frit valg er meget positivt ladede ord. De færreste kan have noget imod at kunne vælge frit. Det centrale for os er dog ikke, om borgerne har et frit valg med hensyn til, hvem der skal udføre den konkrete velfærdsydelse. Det afgørende er, hvilket serviceniveau borgerne får.

Det er jo lige meget, om der er frit valg med hensyn til, hvem der skal udføre opgaven, hvis serviceniveauet for ydelsen er lige ringe, og bor-

gerne ikke får en ordentlig ydelse, uanset det er den ene eller den anden, der udfører opgaven.

Regeringens skattestop har ført til en stramning af kommunernes og amternes økonomi. Det er en udvikling, som Kristendemokraterne går imod. Kristendemokraterne er fokuseret på, at der på centrale velfærdsområder som børn, syge, handicappede og ældre bliver ydet en god og tilstrækkelig service.

Når det er sagt, synes vi ikke, det er lige meget, hvem en opgave udliciteres til. På nogle områder vil det være relativt uproblematisk at udlicitere en opgave til private, men på områder, der vedrører pasning og omsorg for mennesker, mener vi, at man skal være varsom med at udlicitere.

Vi må under ingen omstændigheder ved udlicitering forringe den service, der gives. Der skal gives meget klare forholdsregler for kvalitetsstandarder og for, hvad opgaven går ud på. Private virksomheder kræver overskud fra de opgaver, de udfører. Det skurrer noget i vores ører, at private virksomheder skal kunne tjene penge på pleje og omsorg.

Kl. 19.35

Derimod ser vi egentlig hellere, at pleje- og omsorgsopgaver udliciteres til private selvejende organisationer med godgørende formål eller såkaldte nonprofitorganisationer. Vi tror også på, at mange af disse organisationer vil kunne tilføje pleje og omsorg en vigtig menneskelig vinkel, som kan være til gavn for brugerne. For det er omsorgen for brugerne og kvaliteten af den leverede service, der skal være fokus på, også i forbindelse med frit valg.

Vi har set, at de ekstra 500 mio. kr., som regeringen har givet på ældreområdet, hovedsagelig er blevet spist op af øget administration. Der er blevet flere kolde hænder i ældresektoren, men færre varme hænder til at tage sig af de ældre. Hvis det er konsekvensen af frit valg, er der ikke vundet meget, ud over at regeringen har vundet en ideologisk sejr, idet offentlige opgaver er flyttet til private virksomheder.

Hvis der skal laves en lov om frit valg, er det vigtigt, at vi får præciseret, at pleje- og omsorgsopgaver ikke uden videre skal udliciteres til private virksomheder, men hellere til selvejende nonprofitorganisationer.

Der er områder, der vedrører det personlige og private liv, hvor det dog især er vigtigt med frit valg. Det er vigtigt, at familien kan få frihed til at indrette livet anderledes end ved hjælp af den traditionelle institutionsløsning. Forældre,

der i en periode ønsker at passe deres børn hjemme, skal have mulighed for det, mens børnene er små. På dette område har vi dog endnu ikke fået frit valg. Forældrene kan få frit valg mellem at få deres barn passet i institution eller få andre til at passe barnet, men de har ikke frihed til at passe barnet selv og få en del af udgiften til dagpasning med.

Borgerne har kun den frihed, hvis kommunerne har set lyset og selv ønsker at indføre ordningen. Så på dette område har forældrene kun en begrænset form for frit valg, afhængigt af, om de bor i den rigtige kommune. Mange af de initiativer, der foreslås i lovforslaget, kan virke uproblematisk, men de har alle sammen det mål at fremme frit valg-tankegangen.

Kristendemokraterne ønsker ikke frit valg for enhver pris. For os er det afgørende, hvilken service borgerne får, og det er vigtigt for os, at pleje- og omsorgsopgaver ikke uden videre skal udliciteres til private virksomheder.

Vi vil indgå positivt i udvalgsbehandlingen, men vi kan endnu ikke love, at vi vil støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Hvis der er så mange bedrøvelige ting, og hvis der er så mange ting, der ikke udføres godt nok, så havde det jo været rart for borgerne at have en valgmulighed til at vælge noget, der eventuelt var bedre, f.eks. fra en selvejende institution.

Venstre går jo ikke ind for, at det bare skal være profitorganisationer, der skal overtage det. Det har vi aldrig nogen sinde talt om. Men det, jeg manglede lidt i ordførertalen, var, om Kristendemokraterne gik ind for, at man skulle oplyse borgerne om de eventuelle valgmuligheder, der var, for det er det, det her lovforslag drejer sig om. Det er faktisk meget vigtigt at vide, om Kristendemokraterne ønsker, at vi skal oplyse borgerne om de valgmuligheder, der er mellem det ene eller det andet, sådan at man har mulighed for at få det bedste tilbud som bruger af den offentlige ydelse.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Hr. Thor Gunnar Kofoed siger, at der er nogle mangler i ordførertalen, og dertil kan jeg jo så sige, at jeg ikke har skrevet den, jeg har bare læst den. Derfor havde jeg også lidt svært ved at få alle sætningerne rigtigt med.

Men det er klart, at Kristendemokraterne går ind for, at borgerne skal oplyses om deres rettigheder på alle måder og på alle områder, hvad enten det er i brochurer eller i annoncer, eller hvordan det er. Der kan også være ældre mennesker, som er nødt til at have det at vide fra person til person – hvis det er nogle, der er blinde eller døve, jamen så skal de have det at vide på en helt speciel måde. Så det er vi helt klart positive over for.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Så forstår jeg det også sådan, at hvis der er en kommune, der af politiske årsager ikke vil have det her frie valg – og politikerne i den kommune bestemmer helt suverænt, hvad de mener er godt for deres borgere – så mener Kristendemokraterne også, at det skal oplyses til disse borgere, hvilke lovmæssige krav disse borgere har, sådan at de har mulighed for at stille krav til deres kommunalbestyrelse.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jamen jeg er stadig væk helt enig med hr. Thor Gunnar Kofoed i det her. Naturligvis skal borgerne oplyses om de rettigheder og muligheder, de har. Så vil de jo også i de pågældende kommuner, hvor man ikke stiller nogen af de ting til rådighed, som loven giver mulighed for, stille krav og eventuelt indsætte nogle andre i byrådsalen, hvis de ønsker det.

Kl. 19.40

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg studsede lidt over bemærkningen om, at der er kommet flere kolde hænder og færre varme hænder i hjemmeplejen.

Er det ikke korrekt, at der er ansat 4.000 flere hjemmehjælpere, og at antallet af ældre, der får hjemmehjælp, er steget med 2.000, så der altså er væsentlig flere hænder af den varme slags til at løse opgaven?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Nu kan det være, at fru Ester Larsen og jeg har set nogle forskellige statistikker og oversigter, for jeg har for nylig set nogle oversigter, der viser, at der er kommet langt flere ansatte på ældreområdet. Der er kommet langt flere ansatte i det offentlige, men i hvert fald på ældreområdet

er langt de fleste af de nyansatte kommet ind på kontorerne og sidde. De sidder på kontorerne, de sidder med computerne.

Det er de oversigter og de statistikker, jeg har set for nylig, og som vi også har talt om blandt socialordførere.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Er det ikke sådan, at de tal, der har været fremme, er blevet korrigeret af finansministeren?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Disse tal, som jeg har set vedrørende ansatte på kontorer, bag computere osv., har jeg ikke hørt finansministeren korrigere. Det må være nogle andre tal.

De her tal vedrørende de ansatte har jeg ikke hørt blive korrigeret.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Tak til ordføreren.

Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Frit valg er en målsætning i sig selv for regeringen, det gælder jo sådan set i alle livets forhold, og det gælder selvfølgelig også her i salen, når man skal tage stilling til, hvorvidt man vil støtte regeringens forslag eller ej. Og jeg kan også forstå, at der i forhold til det spørgsmål jo er en vis efterspørgsel efter det frie valg. Det falder lidt forskelligt ud, men samlet set glæder det mig dog at kunne konstatere, at der er et flertal for regeringens forslag.

Jeg vil også gerne kvittere over for de partier, ikke mindst her til sidst Kristendemokraterne, som har tilkendegivet en tøvende, positiv grundindstilling, idet man dog har en række spørgsmål til udvalgsarbejdet. Dem glæder jeg mig til at svare på.

Hvis det så falder naturligt som led i det udvalgsarbejde også lige at få svaret på det spørgsmål, som vi nu kan se diskuteres intenst mellem fru Tove Videbæk og fru Ester Larsen, nemlig hvor mange flere hjemmehjælpere der er kommet i den offentlige sektor under denne her regering, så bidrager vi også gerne til det, for fru Ester Larsen har jo helt ret i, at der er kommet flere varme hænder. Uden at jeg dog har været ude at trykke dem alle sammen i hænderne og kan bekræfte, at de er varme, så er der kommet

flere hænder i ældreomsorgen derude, hvor de ældre bor og lever og har brug for hjælp og omsorg.

Jeg vil gerne takke for debatindlæggene.

Det frie valg er, som jeg har sagt, en målsætning for regeringen, fordi det giver den enkelte større indflydelse. Det skærper også det personlige ansvar. Det bidrager i øvrigt til, at vi får en udvikling af vores velfærdssamfund, som er afstemt efter borgernes ønsker individuelt og er et udtryk for, at man kan søge indflydelse og engagement i velfærdsdebatten ad andre veje end ved blot at tage ordet i den politiske debat.

Det er jo også baggrunden for, at regeringen på en stribe områder har gennemført frit valgforslag. Sundhedsområdet, sygehuse, hjemmehjælp, dagpasning, plejehjem, plejeboliger, børnefamilier, de ældre og handicappede er blandt de grupper og områder, der har fået større fleksibilitet og valgfrihed.

Langt hen ad vejen har det jo været op ad bakke, fordi vi har mødtes med partier, der har tænkt sådan lidt mere dogmatisk over tingene og kun meget tøvende har åbnet op. Det er jo bl.a. det, vi har kunnet opleve på sundhedsområdet: stærke argumenter om, at det ikke ville give nogen mening at give et frit valg, fordi der ikke ville være noget at vælge.

Derfor er det jo en glæde at kunne konstatere her ganske få år efter, at der foreløbig er 37.000 danske patienter af kød og blod, der har fået en hurtigere behandling, fordi de har gjort brug af det frie valg, som vi i valgkampen for 3 år siden ellers hørte var et rent paradenummer.

Det er en strategi, der skal udbygges. Vi skal fortsat arbejde målbevidst for at styrke borgernes valgfriheder, og det er jo det, lovforslaget her tager sigte på ved at skabe en skærpet oplysningspligt ude i kommunerne og amterne og ved i øvrigt at give kommunalbestyrelserne og amtsrådene en løbende forpligtelse til hele tiden at overveje, hvordan vi kan lukke borgerne ind i den offentlige sektor ved at give dem et frit valg.

Kl. 19.45

Det er sigtet med forslaget, og jeg er glad for, som debatten har udfoldet sig her i dag, at det også er et forslag, der bliver til noget. Jeg ser frem til udvalgsarbejdet, hvor jeg jo ikke har noget frit valg, men vil svare på alle de spørgsmål, der stilles. Men jeg vil dog alligevel gerne tillægge for egen regning, at jeg også vil svare på spørgsmålene med stor glæde i håb om at fremme det her arbejde mest muligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien. (Indførelse af mulighed for personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 6/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ester Larsen (V):

Med dette lovforslag udvides mulighederne for tvangsindgreb over for demente patienter på psykiatriske afdelinger.

Indskrænkninger i patienters frihed skal altid overvejes uhyre nøje, inden de besluttet. Brug af særlige dørlåse og af alarm- og pejlesystemer finder imidlertid allerede sted på plejehjem, så med loven indføres der ikke nogen nye og hidtil ukendte tvangsindgreb; der er alene tale om at give psykiatriske afdelinger samme mulighed som plejehjem for at forhindre, at mennesker med demens udsættes for alvorlig personskaade.

Det er på ingen måde tanken, at psykiatriske afdelinger generelt skal begrænse demente patienters bevægelsesfrihed. Derfor er det vigtigt at fremhæve, at disse tvangsindgreb alene bør anvendes i overensstemmelse med psykiatrilovens mindstemiddelprincip, at de alene tages i anvendelse, når en læge vurderer, at det er nødvendigt for at undgå betydelig risiko for personskaade, og at psykiatrilovens krav om tvangspro-

tokollering, klageadgang og patientrådgivere respekteres fuldt ud.

Men det er også vigtigt at understrege, at ordinerer en læge anvendelse af dørlåse, må det ikke medføre indskrænkning af de øvrige patienters frihed. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, at særlige dørlåse skal kunne betjenes af mennesker med f.eks. syns- og bevægelseshandicap, så patienter, for hvem der ikke er truffet beslutning om indgreb, ikke risikerer alligevel at blive ramt på grund af deres funktionsnedsættelse og dermed blive uretmæssigt indespærret.

Det er ligeledes en forudsætning, at anvendelsen af særlige dørlåse introduceres effektivt, så anvendelsen ikke kommer til at medføre en generel begrænsning af patienters, pårørendes og personalets bevægelsesfrihed.

Folketinget bebrejdes til tider, at der lovgives ud fra enkelttilfælde, men det er netop tilfældet i denne sag, hvor et dement menneske forlod en afdeling og først blev fundet alt for sent.

Med dette lovforslag får psykiatriske afdelinger nu mulighed for, at risikoen for tilsvarende tragiske tilfælde kan forebygges.

Med disse bemærkninger kan Venstre tilslutte sig lovforslaget.

Lone Møller (S):

Den teknologiske udvikling giver muligheder for forbedringer, men den stiller næsten også altid nye spørgsmål. Det er det, vi står over for her.

Muligheden for at bruge særlige dørlåse og personlige alarm- og pejlesystemer giver på den ene side mulighed for at bruge mindre tid på overvågning og mere tid på omsorg – man kan målrette indsatsen over for netop de patienter, der har en særlig risiko for at skade sig selv ved at forville sig uden for de rammer, de kan overskue. På den anden side øger vi overvågningen eller giver i hvert fald nogle en følelse af øget overvågning, og jeg mener, at vi skal tage det alvorligt. Med særlige låsningsordninger må vi ikke få en åben afdeling til pludselig at ændre karakter til en lukket afdeling.

Kl. 19.50

Socialdemokraterne er grundlæggende positive over for de muligheder, der ligger i det her forslag, men vi tror ikke på, at det her er en vidundertechnologi, som løser alle problemer. Derfor er det vigtigt at gøre formålet med lovforslaget helt klart.